

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det følger af § 41 i lov nr. 337 af 14. maj 1992 om offentlige arkiver m.v., at forslag til revision af loven skal fremsættes for Folketinget senest i folketingsåret 1996-97.

Lovforslaget tilsigter i lys af indhøstede erfaringer primært at styrke den udvikling, som blev igangsat med arkivloven af 1992, med hensyn dels til fremme af større åbenhed til de offentlige arkivers samlinger dels til sikring af en bevarings- og kassationspolitik vedrørende offentlige arkivalier.

For så vidt angår fremme af størst mulig åbenhed indeholder forslaget bestemmelser om, at myndighederne skal bestræbe sig på ved fastsættelse af særlige tilgængelighedsfrister og ved behandling af dispensationsansøgninger at foretage afvejningen mellem åbenhedshensyn og beskyttelseshensyn i forhold til det enkelte dokument (i modsætning til hele arkivenheder, d.v.s. sagslæg o.lign.). Der fastsættes endvidere tidsfrister for behandlingen af anmodninger om arkivadgang.

Statens Arkiver har ved en undersøgelse i 1995/96 konstateret et betydeligt afleveringsefterslæb. Navnlig med henblik på de tilfælde, hvor der ansøges om adgang til arkivalier, der burde være afleveret til Statens Arkiver, men hvor dokumenterne stadig opbevares af myndighederne, fastsættes det, at sådanne ansøgninger skal imødekommes, med mindre de beskyttelseshensyn, der i øvrigt gælder for arkivalier, der er afleveret til Statens Arkiver, foreligger. Der fastsættes en frist for sagens afgørelse.

Parallelt hermed iværksætter Statens Arkiver en afleveringsplan med henblik på at afhjælpe det konstaterede efterslæb samt forebygge, at nyt efterslæb opstår. Det fastsættes i denne forbindelse, at myndighederne skal aflevere deres arkivalier inden de er 30 år gamle. Samtidig fastsættes det, at tilladelse til benyttelse af arkivalier, der er yngre end 30 år og som er afleveret til Statens Arkiver, altid forudsætter den afleverende myndigheds samtykke.

Der foreslås opretholdt et følgeudvalg, der løbende skal vurdere praksis på tilgængelighedsområdet. Udvalget sammensætning foreslås ændret, således at

udvalget kan repræsentere flere sider inden for de respektive interesseområder.

Med henblik på en yderligere indsats for at fremme en større åbenhed for adgangen til de offentlige arkivalier vil regeringen positivt se på, om det er muligt at nedsætte den almindelige tilgængelighedsfrist fra 30 år til 25 år i et 4-årigt perspektiv. Lovforslaget indeholder derfor en bestemmelse om revision af lovgivningen i Folketingsåret 2001-2002. Ved stillingtagen til den tid må der tages hensyn til en række forhold, herunder den internationale udvikling, bl.a. vedrørende standarder i organisationer som NATO og EU og de erfaringer, der indhøstes med hensyn til lovforslagets nyordninger, bl.a. vedrørende ressourceanvendelsen til nedklassificering m.v.

For så vidt angår de bevaringsopgaver, der er forbundet med det stigende antal arkivalier, der er lagret elektronisk, foreslås det, at det præciseres, at myndighederne har ansvar for, at elektroniske arkivalier behandles således, at bevaring er teknisk mulig.

Endelig foreslås det, at man som en permanent ordning viderefører udvalget til fremme af samarbejdet mellem Statens Arkiver og andre institutioner m.v., der arbejder med indsamling af private arkivalier og formidling af kendskab hertil.

Gældende lovgivning m.v. på arkivområdet

Lov nr. 337 af 14. maj 1992 om offentlige arkiver m.v., der trådte i kraft den 1. oktober 1992, lagde et nyt grundlag for de offentlige arkivers virke. Formålet med lovgivningen var at understrege de offentlige arkivers rolle ved udformningen af en overordnet bevarings- og kassationspolitik for offentlige arkivalier, at understrege myndighedernes ansvar for behandlingen af deres arkivalier, samt at skabe størst mulig åbenhed med hensyn til adgangen til de offentlige arkivers samlinger for offentlighed og forskning.

Om behandlingen af 1992-loven henvises til Folketingstidende 1991-92 sp. 5399, tillæg A, sp. 4051, sp. 5950, tillæg B, sp. 1217, sp. 9671, sp. 9816 og tillæg C, sp. 895.